

Tillaga til þingsályktunar

um samstarfsverkefni ríkis og sveitarfélaga um gjaldfrjálsan leikskóla.

Flm.: Steingrímur J. Sigfússon, Jón Bjarnason, Kolbrún Halldórsdóttir,
Þuríður Backman, Ögmundur Jónasson.

Alþingi ályktar að fela félagsmálaráðherra að skipa nefnd sem fái það verkefni að undirbúa og annast viðræður við sveitarfélögin um sameiginlegt átak þeirra og ríkisins um að gera leikskóladvöl gjaldfrjálsa í áföngum. Nefndin verði skipuð fulltrúum allra þingflokka og fulltrúa frá fjármálaráðuneyti, menntamálaráðuneyti og Félagi leikskólakennara auk formanns sem félagsmálaráðherra skipi án tilnefningar.

Greinargerð.

Tillaga þessi hefur verið flutt á þremur síðustu þingum, en varð í ekkert skiptið útrædd. Hún er því endurflutt, óbreytt hvað sjálfa tillögugreininna varðar. Efni greinargerðarinnar var ítarlega uppfært sl. haust. Var þá safnað upplýsingum um stöðu þessara mála hjá sveitarfélögunum í landinu og kom í ljós að þá þegar höfðu allmörg sveitarfélög tekið einhver skref í átt til gjaldfrjáls leikskóla eða a.m.k. aukins gjaldfrelsis. Í aðdraganda sveitarstjórnarkosninganna sl. vor var áberandi hversu ofarlega á blaði gjaldfrjáls leikskóli var. Virtist almennur stuðningur orðinn við málið hjá framboðum flestra ef ekki allra flokka, þó mismunandi væri hve langt menn vildu ganga eða hvaða svigrúm menn töldu vera til staðar. Þetta staðfestir að mikil og jákvæð viðhorfsbreyting hefur orðið í þessu máli frá því að Vinstri hreyfingin – grænt framboð gerði baráttuna fyrir gjaldfrjálsum leikskóla að einu helsta málefni sínu í aðdraganda alþingiskosninganna 2003. Þeim sveitarfélögum fjölgar ört sem þegar hafa tekið skref í áttina og a.m.k. eitt dæmi er að finna um sveitarfélag sem tekið hefur skrefið til fulls, þ.e. Súðavíkurbreppur. Til að afla upplýsinga um stöðu þessara mála hjá einstökum sveitarfélögum ákvað þingflokkur Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs að skrifa öllum sveitarstjórnnum í landinu bréf sl. haust, sjá fylgiskjal I, og voru þær upplýsingar sem borist höfðu birtar með tillögunni sem fylgiskjal II. Rétt er að taka strax fram að þær upplýsingar voru ekki tæmandi og eru það enn síður nú. Mjög fróðlegt verður að sjá hvar málin verða á vegi stödd þegar nýkjörnar sveitarstjórnir opinbera áform sín í fjárhagsáætlunum fyrir næsta ár. Félagsmálanefnd hefur haft efni tillögunnar til skoðunar undanfarna þrjá vetur og í umsögunum sem nefndinni bárust var yfirleitt tekið vel í meginefni tillögunnar. Eðlilega lögðu umsagnaraðilar á það áherslu að sveitarfélögin þyrftu að fá fullnægjandi tekjustofna til að takast á við verkefnið. Sú hefur að sjálfsögðu alltaf verið ætlun flutningsmanna, sbr. upphaflega greinargerð með tillögunni, en ástæða er til að undirstrika mikilvægi þessa í ljósi bágrar afkomu sveitarfélaganna nú um stundir. Síðla árs 2004 tók Reykjavíkurborg fyrstu skrefin í átt til gjaldfrjáls leikskóla en frá 1. september það ár. hafa öll fimm ára börn átt kost á þremur tímum á dag endurgjaldslaust. Nokkuð er um liðið síðan leikskólinn var viðurkenndur sem fyrsta skólastigið og starfsheitið leikskólakennari var tekið upp. Þegar af þeirri ástæðu leiðir að fá haldbær rök eru til þess að foreldrar greiði dýrum dómum fyrir skóla-

haldið sjálf, þ.e. leikskólamenntun, á fyrsta skólastiginu en hætti því svo skyndilega þegar börnin hafa náð grunnskólaaldri. Í leikskólastefnu Félags leikskólakennara er tiltekið að „leikskólinn eigi að vera hluti af menntakerfi samfélagsþjónustunnar eins og önnur skólastig og því skuli sveitarfélög vinna markvisst að því að börnum gefist kostur á 6 tíma leikskólagöngu á dag án endurgjalds“. Að baki liggur það mat leikskólakennara að minnst sex klukkustundir á dag þurfi til að unnt sé að framfylgja ákvæðum aðalnámskrár leikskóla og sinna öllum námssviðum (hreyfingu, málrækt, myndsköpun, tónlist, náttúru og umhverfi, menningu og samfélagi), þannig að þetta skarist og sé samofið leik, daglegri umönnun og almennri lífsleikniþjálfun eins og vera ber.

Niðurfelling leikskólagjalda yrði gríðarleg kjarabót fyrir fjölskyldur með ung börn. Sú kjarabót mundi skila sér beint til fjölskyldna sem eru í mikilli þörf fyrir betri aðbúnað. Um leið yrði tekið stórt skref í átt til fjölskylduvænna samfélags. Hér er um að ræða yngstu foreldrana sem jafnframt eru að koma sér fyrir í lífinu og margir að koma út úr skólum með námslán á bakinu, eru að leysa húsnæðismál sín o.s.frv. Mánaðarleg leikskólagjöld eru nú víðast hvar um og yfir 30 þús. kr. fyrir níu tíma á dag. Fjölskyldur með tvö börn á leikskóla borga yfirleitt um 50 þús. kr. á mánuði því að ekki er óalgengt að systkinaafsláttur sé 30–35% með öðru systkini. Dæmi eru um fjölskyldur sem borga upp undir 60 þús. kr. í leikskólagjöld á mánuði fyrir þrjú börn (systkinaafsláttur með þriðja barni 75%) og þarf slík fjölskylda um 100 þús. kr. viðbótartekjur á mánuði til að standa straum af útgjöldunum að teknu tilliti til skatta. Þess ber að geta að sérstakur afsláttur er yfirleitt veittur fyrir börn einstæðra foreldra og öryrkja og námsmenn greiða a.m.k. sums staðar nokkru lægra gjald. Í þessum efnum er þó talsverður munur milli sveitarfélaganna og þess eru jafnvel dæmi að lítill eða alls enginn greinarmunur sé gerður á gjöldum foreldra með tilliti til félagslegra aðstæðna. Til glöggvunar er gjaldskrá Leikskóla Reykjavíkur birt sem fylgiskjal með tillögu þessari en rétt er að hafa í huga það sem áður sagði um mismun milli sveitarfélaga.

Ekki verður um það deilt að það er mikið jafnaðar- og jafnréttismál í nútímasamfélagi að allir eigi kost á leikskóladvöl fyrir börn sín án tillits til efnahags. Flutningsmenn tillögunnar líta á breytingar í þessa átt sem lið í því að gera samfélagið fjölskylduvænna og styrkja undirstöður velferðar í landinu. Sérstök ástæða er til að huga að stöðu fjölskyldna nýrra Íslendinga í þessu sambandi.

Nefnd sú sem tillagan gerir ráð fyrir að verði skipuð þarf í starfi sínu að móta stefnu um hvernig réttindi foreldra til leikskóladvalar barna sinna, eða eftir atvikum annarrar sambærilegrar og viðurkenndrar dagvistunar ef um hana er að ræða, verða látin haldast í hendur við skyldur sveitarfélaga til að fullnægja eftirspurn. Ljóst er að það mun óhjákvæmilega taka nokkurn tíma að gera leikskólastigið í heild sinni gjaldfrjálst og gera ráðstafanir til að fullnægja eftirspurn í takt við réttindi foreldra og skyldur sveitarfélaga samkvæmt hinni nýju skipan. Því er eðlilegt að verkefnið verði unnið í áföngum, t.d. með því að gera síðasta árið fyrir grunnskóla gjaldfrítt fyrst. Einnig er eðlilegt að veita sveitarfélögunum ákveðinn aðlögunartíma, þeim sem þess þurfa með, þar til þeim er skylt að anna eftirspurn að fullu. Síðan koll af kalli uns því takmarki er náð að allt leikskólastigið og eftir atvikum önnur sambærileg og viðurkennd dagvistun sé gjaldfrjáls.

Tekjustofnar og kostnaður.

Ljóst er að niðurfelling leikskólagjalda kallar á endurskoðun á tekjulegum samskiptum ríkis og sveitarfélaga. Kostnaður sveitarfélaganna vegna leikskóla nam um 11,8 milljörðum króna á árinu 2004 en á móti komu tekjur vegna leikskólagjalda upp á 3,3 milljarða, eða rétt

um 28%. Þess ber að geta að með breyttum reikningsskilaaðferðum þar sem húsnæðiskostnaður er tekinn með í reikninginn hækka kostnaðartölur nokkuð miðað við árin fyrir 2001.

Ljóst er að sveitarfélögin í landinu eru ekki aflögufær eins og afkomu þeirra er háttáð heldur þvert á móti. Þingmenn Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs hafa verið talsmenn þess að styrkja stöðu sveitarfélaganna og bæta fjárhag þeirra, t.d. með hlutdeild í fleiri og breiðari tekjustofnum en nú. Með auknu hlutverki á sviði velferðarmála og umhverfismála og sökum allrar þeirrar mikilvægu nærþjónustu sem sveitarfélögum er ætlað að inna af hendi er ljóst að barátta fyrir öfluggu samábyrgu velferðarsamfélagi er um leið barátta fyrir því að sveitarfélögin hafi fjárhagslegt bolmagn og aðstöðu til að leysa hlutverk sitt vel af hendi. Af þeim sökum er gengið út frá því að tekjustofnar komi á móti þeim kostnaði sem sveitarfélögin bæta smátt og smátt á sig með niðurfellingu leikskólagjalda. Einnig gæti ríkið létt einhverjum verkefnum af sveitarfélögunum, t.d. greiðslu húsaleigubóta, en það er einmitt stefna Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs að þær verði færðar til ríkisins og inn í skattkerfið. Því fylgdi sá kostur að hægt væri að taka upp samræmd húsnæðisframlög þar sem samræma mætti á einum stað innan skattkerfisins vaxtabætur annars vegar og stuðning við leigjendur eða húsaleigubætur hins vegar. Útgjöld sveitarfélaga vegna húsaleigubóta urðu nálægt 980 millj. kr. árið 2002, 1280 millj. kr. árið 2003, 1460 millj. kr. árið 2004 og stefna í um 1600 millj. kr. á árinu 2005 samkvæmt endurskoðaðri áætlun. Ef ríkið tæki að fullu á sig kostnað vegna húsaleigubóta stæðu því eftir nálægt 1700 millj. kr. sem bæta þyrfti sveitarfélögunum þegar leikskólagjöld hefðu verið felld niður í heild, miðað við kostnaðartölur vegna leikskólans á árinu 2004. Hver áfangi á leið til fulls gjaldfrelsis gæti þannig kostað einar 600–900 millj. kr. í aukin rekstrarútgjöld ef miðað er við að tekið yrði eitt ár í einu og fjöldi barna í leikskólum yrði svipaður. Með þessu er hins vegar ekki öll sagan sögð. Ljóst er að réttur til gjaldfrjálsrar leikskóladvalar og skyldur sveitarfélaga til að fullnægja eftirspurn þurfa að haldast í hendur. Verður því að gera ráð fyrir talsverðum stofn- og kostnaði til að anna aukinni aðsókn og samsvarandi auknum rekstrarkostnaði. Engin ástæða er til að draga dul á að um aukin útgjöld verður að ræða að því marki sem eftirspurn vex eftir leikskóladvöl samfara áföngum í átt til fulls gjaldfrelsis. Á móti kemur að um mikilsvert félagslegt og menntunarlegt framfaramál er að ræða. Ástæða er til að ætla að slíkum aðgerðum geti einnig fylgt þjóðhagslegt hagræði sem fram kæmi á öðrum sviðum, svo sem í aukinni framleiðni og samkeppnishæfni í atvinnulífinu. Mest um vert er þó að þetta er réttlætismál sem jafnar lífskjör og framkallar breytingar í átt til fjölskylduvænna samfélags. Hér er sem sagt á ferðinni aðgerð sem treystir undirstöður samábyrgs velferðarsamfélags í landinu og byggir það upp, en af slíku höfum við séð allt of lítið fjöldamörg undangengin ár. Hvað sem áformum um gjaldfrjálsan leikskóla líður hljóta tekjuleg samskipti ríkis og sveitarfélaga að verða til skoðunar á næstunni þó ekki væri nema vegna þess að skuldasoðun og bág afkoma allt of margra sveitarfélaga er vandamál sem taka verður á.

Þingmenn Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs munu fylgja þessu máli eftir þar til fullur sigur er unninn en ekki láta staðar numið þar. Full þörf er á að taka upp baráttu fyrir því að grunnskólinn verði einnig raunverulega gjaldfrjáls þannig að börn fái t.d. hollan og góðan mat í skólanum án endurgjalds.

Fylgiskjal I.

Þingflokkur Vinstri hreyfingarinnar
– græns framboðs:

Bréf til sveitarstjórna í landinu.

(14. september 2005.)

Efni: Fyrirspurn um málefni leikskólanna í sveitarfélögum landsins

Vinstri hreyfingin – grænt framboð hefur undanfarin ár gert kröfuna um að leikskólinn verði gjaldfrjáls að sérstöku baráttumáli sínu. Þingflokkur VG hefur undanfarin tvö þing (130. og 131. löggjafarþing) flutt tillögu um samstarfsverkefni ríkis og sveitarfélaga um þetta mál, gjaldfrjálsan leikskóla í áföngum, sem eitt af fyrstu þingmálum sínum hvorn vetur. Í greinargerð tillögunnar hefur verið reynt að draga saman upplýsingar um umfang málsins og líklegan kostnað sem því yrði samfara. Einnig um stöðu málsins og framvindu meðal sveitarfélaganna sem allmörg hafa þegar tekið skref í þessa átt eða jafnvel stigið það til fulls. Þeirri þróun ber að fagna en um leið er ljóst að óviðunandi afkoma allt of margra sveitarfélaga takmarkar mjög möguleika þeirra til að hrinda slíkum framfaramálum úr vör.

Vinstri hreyfingin – grænt framboð hefur því jafnframt lagt mikla áherslu á aðgerðir til að bæta afkomu sveitarfélaganna og jafnan lagt það viðfangsefni, að koma á gjaldfrelsi á leikskólastiginu, upp sem samstarfsverkefni ríkis og sveitarfélaga. Gera verði ráðstafanir, sem lið í endurskoðun á tekjulegum samskiptum þessara aðila, til að mæta auknum kostnaði sveitarfélaganna vegna gjaldfrjáls leikskóla auk þess sem til þarf til að bæta afkomu sveitarfélaganna almennt.

Þingflokkur VG hyggst endurflytja tillöguna nú á komandi þingi og fylgja með því eftir þeirri sókn sem þegar er hafin í málinu. Því tengt leyfum við okkur að senda bréf þetta í því skyni að afla upplýsinga meðal sveitarfélaga landsins um hvar málefni leikskólanna eru á vegi stödd. Okkur þætti vænt um að fá upplýsingar um það frá fyrstu hendi, fyrir 25. september, hvort í undirbúningi eru eða þegar hafi verið tekin skref í þessa átt í ykkar sveitarfélagi. Einnig um aðra þætti eins og kostnað sem dagvistunarmálunum er samfara og sérstaklega ef ákvarðanir hafa verið teknar um að hverfa frá gjaldtöku í einhverjum mæli.

Upplýsingar má senda bréflíðis:

Þingflokkur Vinstri hreyfingarinnar – græns framboðs

pósthólf 175

Reykjavík

eða í tölvupósti:

vg@vg.is

eða símleíðis í síma 563 0772 hjá Svandísi.

Virðingarfyllst,

Ögmundur Jónasson,
formaður þingfl. VG.

Svandís Svavarsdóttir,
framkvæmdastjóri.

Hjálögð er tillaga til þingsályktunar nr. 25 frá 131. þingi um gjaldfrjálsan leikskóla.

Fylgiskjal II.

Upplýsingar frá sveitarfélögunum um stöðu leikskólamála haustið 2005.

Reykjavíkurborg.

Upplýsingar fengnar af heimasíðu Reykjavíkurborgar:

Í Reykjavík er gjaldfrjálst leikskólanám fyrir 5 ára börn, sem nemur þremur klukkustundum fyrir hádegi. Greitt er fyrir fæði. Gjöldin skiptast í þrjá flokka og eru niðurgreidd að hluta til ákveðinna hópa.

Stefnt er að því að gera leikskólann gjaldfrjálсан og verður það gert í þrepum.

Stefnt er að sjö stunda gjaldfrjálstri dvöl barna á leikskólum og verði þeim áfanga náð í fjórum skrefum

1. Þrjár stundir fyrir fimm ára börn sem þegar er komið til framkvæmda.
2. Tvær stundir fyrir öll börn.
3. Tvær stundir til viðbótar fyrir öll börn.
4. Þrjár stundir fyrir börn að fimm ára aldri.

Áfram verður þó greitt fyrir mat.

Kópavogsbær.

Upplýsingar fengnar af heimasíðu Kópavogsbæjar:

Í Kópavogi er leikskólinn ekki gjaldfrjálс. Fyrir 8 tíma dagvistun með fæði eru gjöldin 29.188 kr. „Þeir sem greiða lægra gjald fá 35% afslátt af almennu gjaldi en greiða fullt gjald fyrir hádegisverð og síðdegishressingu. Í þeim hópi eru einstæðir foreldrar, námsmenn, leikskólakennarar í leikskólum Kópavogs og leiðbeinendur með a.m.k. 3ja mánaða starfsaldur í leikskólum Kópavogs. Námsmenn þurfa að framvísa vottorði til staðfestingar fyrir hverja önn.“ Ekki kemur fram á heimasíðunni hvort áform séu um að gera leikskólann gjaldfrjálсан.

Hafnarfjarðarkaupstaður.

Svar barst 26. september:

Ekki hefur verið tekið skref í þá átt að gera leikskólana gjaldfrjálса og ekki hafinn undirbúningur að því.

Sveitarfélagið Álftanes.

Svar barst 29. september:

Álftanesbær mun yfirfara gjaldskrá leikskóla og reglur um niðurgreiðslu daggæslu barna í heimahúsum. Skoðað verður hvort veita eigi barnafjölskyldum á Álftanesi sambærilega þjónustu og Reykjavíkurborg hyggst veita sínum íbúum á næstu árum.

Mosfellsbær.

Svar barst símléiðis 10. október:

Gjaldfrjálс leikskóli hefur ekki verið til umræðu í Mosfellsbæ. Þar eru um 458 börn í vistun, flest heilan dag. Tvær nýjar deildir eru fyrirhugaðar í mars 2006. Leikskólarnir rúma öll 2 ára börn og eldri.

Kjósarhreppur.

Svar barst 21. september:

Sveitarfélagið hefur gert samkomulag við Reykjavíkurborg um vistun barna og fer eftir sömu gjaldskrá.

Reykjanesbær.

Svar barst 21. september:

- A. Enn sem komið er þá hefur gjaldfrjáls leikskóli ekki komið í tillöguformi inn í bæjarstjórn en verið er að skoða ýmsa möguleika á stuðningi við barnafolk.
- B. Komi ekki fé frá hinu opinbera til þessa verkefnis þarf að leggja enn frekari álögur á íbúa verði í það ráðist

Grindavíkurbær.

Svar barst 29. september:

Í Grindavík eru reknir tveir leikskólar, annar þeirra er einkarekinn og er fjögurra deilda, en hinn er rekinn af sveitarfélaginu og er tveggja deilda. Kostnaður vegna reksturs þeirra er 96,6 millj. kr. hvert ár, en tekjur þeirra eru 13,8 millj. kr. (Tölur samkvæmt fjárhagsáætlun 2005). Ekki er fyrirhugað að gera leikskólana gjaldfrjálsa enda mundi það kalla á frekari uppbyggingu í kjölfarið.

Sveitarfélagið Garður.

Svar barst 23. september:

Í Garði er starfandi einn tveggja deilda leikskóli, sem heitir Gefnarborg. Sveitarfélagið á húsnæðið en reksturinn er boðinn út. Samkvæmt fjárhagsáætlun 2005 greiðir sveitarfélagið um 39 millj. kr. í rekstur. Fram undan er stækkun leikskólans um eina deild, en ekki hefur verið rætt um gjaldfrjálsan leikskóla.

Vatnsleysustrandarhreppur.

Svar barst 5. október:

Í Vogum er einn leikskóli, þriggja deilda, með 85 börnum. Samkvæmt áætlun 2005 kostar rekstur leikskólans 45,1 millj. kr. Ekki hefur verið rætt um hvert stefna eigi. Ef ráðist yrði í aðgerðir sambærilegar þeim sem gerist í nágrennasveitarfélögum, að bjóða upp á gjaldfrjálsan leikskóla fyrir 5 ára börn, þyrfti að hækka vistunarlundurinn upp í 18 mánaða til 2 ára, en nú eru eins árs börn í vistun í leikskólanum.

Akraneskaupstaður.

Svar barst 5. október:

Á Akranesi eru starfandi þrír leikskólar, alls 12 deildir. Greiðslur sveitarfélagsins nema um 169 millj. kr. Rætt hefur verið um að gera hluta af leikskólagöngu gjaldfrjálsan, en niðurstaðan varð sú að forgangsverkefnið væri að jafna kostnað foreldra sem nýta þjónustu dagforeldra annars vegar og leikskóla hins vegar. Frá næstu áramótum verður því greiðsla foreldra fyrir þjónustu dagforeldra sú sama og hjá leikskólum bæjarins. Öll börn tveggja ára og eldri hafa leikskólavist.

Hvalfjarðarstrandarhreppur.

Svar barst 21. september:

Hvalfjarðarstrandarhreppur rekur leikskóla í samstarfi við Leirár- og Melahrepp og Skilmannahrepp, en Innri-Akraneshreppur nýtir þjónustu leikskólans án eignaraðildar. Í vor, við næstu sveitarstjórnarkosningar, verða áður nefnd sveitarfélög sameinuð.

Hjá hreppsnefnd Hvalfjarðarstrandarhrepps hefur málefnið ekki verið til umræðu en mun verða kynnt á næsta fundi í byrjun október.

Skilmannahreppur.

Svar simleiðis 30. september:

Gjald tekið ef foreldrar þurfa að koma með börn fyrir kl. 8. Ef foreldrar sækja ekki börnin á tilsettum tíma hefur skólinn leyfi til að rukka gjald. Greitt er fyrir fæði. Ákvarðanir teknar um framhaldið í þessum mánuði (gildir fram að sameiningu).

Skorradalshreppur.

Svar barst símleiðis 30. september:

Hreppurinn kaupir þjónustu frá Borgarfjarðarsveit.

Borgarfjarðarsveit.

Svar sent 5. október:

Hjá Borgarfjarðarsveit hafa á undanförunum tveimur árum verið tekin stór skref hvað varðar niðurgreiðslur vistunar barna hjá dagmæðrum og á leikskólum. Hingað til hefur Borgarfjarðarsveit verið með lægri gjaldtöku en sveitarfélög á höfuðborgarsvæðinu.

Kolbeinsstaðahreppur.

Svar barst símleiðis 3. október:

Lítill deild innan grunnskóla, ekki gjaldfrjáls (yfirleitt tvö börn sem njóta þjónustunnar).

Grundarfjarðarbær.

Svar barst 26. september:

Hjá Grundarfjarðarbæ hafa ekki verið uppi nein áform um að gera dagvistun í leikskóla gjaldfrjálsa, hvorki að hluta til né öllu leyti. Á árinu 2004 voru rekstrargjöld Leikskólans Sólvalla í Grundarfirði rúmar 34 millj. kr. og tekjur voru rúmar 9 millj. kr. Leikskólagjöld stóðu því undir um 26% af rekstrarkostnaði.

Ísafjarðarbær.

Svar barst 28. september:

Ekki er í undirbúningi né hafa verið teknar neinar ákvarðanir um gjaldfrjálsan leikskóla hjá Ísafjarðarbæ.

Rekstrarkostnaður leikskóla Ísafjarðarbæjar er áætlaður 136.259.000 kr. fyrir árið 2005 og eru tekjur af leikskólanum áætlaðar um 6.691.300 kr. Vegna rekstarstöðu sveitarfélagsins er ekki svigrúm til lækkana á gjaldskrá leikskóla.

Reykhólahreppur.

Svar barst 5. október:

Hreppurinn rekur leikskólann Hólabæ á Reykhólum. Enginn leikskólakennari er starfandi á honum en þar eru 12–14 börn í vetur.

Ekki hefur verið rætt um að lækka leikskólagjöldin, en þau eru 18.500 kr. fyrir heilsdagsvistun. Heitur matur í hádeginu kostar 185 kr. á dag.

Tálknafjarðahreppur.

Svar barst símleiðis 3. október:

Ekki gjaldfrjáls leikskóli. Hlutdeild notanda eru 17% af kostnaði, auk þess sem rúkuð eru fæðisgjöld. Í málefnskrá sem lá til grundvallar kosningu um sameiningu sveitarfélaganna (Tálknafjarðar og Vesturbyggðar) sagði að skoða skyldi gjaldfrjálsan leikskóla af fullri alvöru.

Súðavíkurhreppur.

Svar barst í pósti 29. september:

Frá og með 1. september 2005 verður leikskólinn í Súðavík að fullu gjaldfrjáls, þ.e. í allt að 8 klst. á dag fyrir börn á leikskólaaldri. Fæðisgjöld eru fyrir morgunmat (2.100 kr. á mánuði), hádegisverð (2.300 kr. á mánuði) og síðdegishressingu (1.600 kr. á mánuði).

Kaldrananeshreppur.

Fjögur börn eru í dagvist. Ekki gjaldfrjálst en einfalt væri að gera þetta gjaldfrjálst, að sögn oddvita. Dvöl frá 8–15 alla daga nema föstudaga, þá til hádegis, kostar 14.592 kr. Engin fæðisgjöld eins og er, en til stendur að taka þau upp.

Broddaneshreppur.

Svar barst símleiðis 3. október:

Eru með samning við Borgarbyggð og Borðeyri. Gjaldskrá eftir bæjarfélögum sem samningur gildir við.

Hólmavíkurbær.

Svar barst símleiðis 3. október:

Ekki gjaldfrjáls leikskóli, en einn sá ódýrasti á landinu, að sögn sveitarstjóra (15.498 kr fyrir 8 tíma, hressing 1.050 kr. á mánuði, hádegismatur 2.625 kr. mánuði). Vildu gjarnan hafa leikskólann gjaldfrjálsan en mega ekki missa þann tekjustofn, þótt lítill sé.

Sveitarfélagið Skagafjörður.

Svar barst 29. september:

Umræðan um þessi mál er á frumstigi. Ekki hefur verið tekin nein ákvörðun til frambúðar en fylgst er með því hvaða stefnu málin taka hjá öðrum sveitarfélögum.

Akureyrarkaupstaður.

Svar barst 23. september:

Gjaldskrá leikskóla Akureyrarbæjar breyttist 1. maí sl. Þá lækkaði gjald fyrir gífta og sambúðarforeldra um 25%. Þetta er fyrsta skrefið í átt til þess að gera leikskólana gjaldfrjálsa. Ekki er búið að taka ákvörðun um hvenær og hvernig næsta skref verður tekið. Í fjárhagsáætlun fyrir árið 2006 er gert ráð fyrir að leikskólategjur bæjarins verði 162 millj. kr., en bærinn leggur á móti 20 millj. kr. vegna afsláttargjalda (til einstæðra foreldra, ef báðir foreldrar eru í námi og vegna systkinaafsláttar).

Húsavíkurbær.

Svar barst 19. september:

Engin tillaga hefur borist um gjaldfrjálsan leikskóla hjá bænum og virðast engin áform vera um slíkt.

Kostnaður við leikskólastarfsemi á vegum Húsavíkurbæjar var samkvæmt ársreikningum 2004 71.000.000 kr. Í því felst rekstur tveggja leikskóla á Húsavík, sérkennsluþjónusta við leikskóla og þátttöka í rekstri leikskóla í Aðaldal fyrir börn í Reykjahverfi.

Dalvíkurbyggð.

Svar barst 20. september:

Engin markmið sett um gjaldfrjálsan leikskóla.

Dalvíkurbyggð rekur beint og óbeint þrjá leikskóla og gæsluvöll að sumri til. Auk þess greiðir byggðin niður vistun hjá dagmæðrum og er um að ræða mismun á þeirra gjaldi og leikskólagjaldi.

Samkvæmt fjárhagsáætlun 2005 er liðurinn 04-1 Leikskólar og dagvistun um 56 millj. kr.

Eyjafjarðarsveit.

Svar barst 22. september:

Einn leikskóli, Krummakot, rekinn í sveitinni og þjónar á milli 50 og 60 börnum. 50 heilsdagsrými.

Gjaldskrá Krummakots hefur til þessa verið einna lægst miðað við aðra leikskóla á Eyjafjarðarsvæðinu þar til bæjaryfirvöld á Akureyri tóku ákvörðun um verulega lækun á gjaldskrár sinna leikskóla í byrjun þessa árs. Tekjur Eyjafjarðarsveitar af vistgjöldum vegna reksturs leikskólans verða væntanlega um 8,6 millj. kr. árið 2005. Verði leikskólinn gjaldfrír aukast því útgjöld sem því nemur.

Grýtubakkahreppur.

Svar barst 20. september:

Engin áform um gjaldfrjálsan leikskóla nema ríkið komi að málinu

Skútustaðahreppur

Svar barst 19. september:

Gjaldfrjálst er fyrir 5 ára börn í leikskóla. Aðstæður í Mývatnssveit eru þannig að t.d. kostar eyðing minka svipað og rekstur leikskólans.

Tjörneshreppur

Svar barst 24. september:

Enginn leikskóli er í hreppnum.

Þingeyjarsveit

Svar barst 20. september:

Sveitarstjórn hefur tekið undir með fræðslunefnd um að bjóða megi gjaldfrjálsan leikskóla fyrir síðasta árgang leikskóla en sveitarstjórnarmenn greindi á um tímasetningu. Samþykkt var að hefja gjaldfrjálsan leikskóla fyrir síðasta árgang frá og með 1. janúar 2006.

Óxarfjarðarhreppur.

Svar barst 22. september:

Sveitarstjórn hefur ekki rætt þann möguleika að hafa gjaldfrjálsan leikskóla og því stendur það ekki til á þessum vetri. Nýlega var ákveðið að lengja skóladag leikskólans til að koma til móts við þarfir foreldra. Sveitarfélagið á fullt í fangi með að mæta auknum kostnaði vegna samninga við kennara.

Fjarðabyggð.

Svar barst símléiðis:

Börn á lokaári leikskóla hafa gjaldfrjálsa 4 tíma á dag, frá kl. 8–12, frá síðustu áramótum. Fjarðabyggð er annars með lág leikskólagjöld, með þeim fimm lögstu á landinu. Börn byrja við eins árs aldur og eru engir biðlistar eftir pláss. Í Neskaupstað er leikskóli með fimm deildum, þrjár eru á Eskifirði og fjórar á Reyðarfirði. Síðustu tvö árin hefur verið yfir 90% nýting á leikskólunum. Engin frekari áform eru um niðurfellingu gjaldskrár.

Djúpavogshreppur.

Svar barst 20. september:

Ekki hefur verið fjallað um málið formlega en hreppurinn má ekki við því að missa tekjustofn.

Austurbyggð.

Svar ritað 19. september:

Reknir eru tveir leikskólar, annar á Stöðvarfirði en hinn á Fáskrúðsfirði. Aðeins hefur verið rætt um gjaldfrjálsan leikskóla, en engin ákvörðun tekin enn.

Vestmannaeyjabær.

Svar barst 21. september:

Engin áform eru um gjaldfrjálsan leikskóla.

Rangárþing ytra.

Svar barst 19. september:

Rangárþing ytra hefur tekið þann hátt upp að 5 ára börn fá 4 klst. dvöl í leikskólum sveitarfélagsins gjaldfrítt. Þetta er gert til þess að hvetja alla foreldra til þess að hafa börn sín a.m.k. þennan tíma í leikskóla síðasta árið fyrir upphaf grunnskólagöngu þeirra.

Fyrir utan þetta eru veittir afslættir til forgangshópa sem nema 30% af fullu gjaldi.

Systkinaafslættir eru 40% og 90% með þriðja barni.

Hrunamannahreppur.

Svar barst 20. september:

Hafa ekki fjallað um gjaldfrjálsan leikskóla en telja málefnið gott. Mega þó ekki við því að missa þann tekjustofn sem leikskólagjöldin eru, en til menntamála fara um 65% af tekjum sveitarfélagsins.

Grímsnes- og Grafningshreppur.

Svar barst 29. september:

Málefnið hefur ekki verið rætt í sveitarstjórninni.

Bláskógabyggð.

Svar barst 10 október:

Ekki hefur verið tekin nein ákvörðun um gjaldfrjálsan leikskóla og ekki liggja fyrir neinar tillögur í því sambandi.

Fylgiskjal III.

Leikskólar Reykjavíkur:

Gjaldskrá Leikskóla Reykjavíkur – leikskólagjöld.

(Gjaldskráin gildir frá 1. september 2006.)

Vistunartími	Kennslugjald			Fæðisgjald			Samtals K+F		
	Flokkur I	Flokkur II	Flokkur III	Morgunhressing	Hádegisverður	Nónhressing	Flokkur I	Flokkur II	Flokkur III
	1.620	1.185	675						
4,0 klst.	6.480	4.740	2.700	1.175			7.655	5.915	3.875
4,5 klst.	7.290	5.333	3.038	1.175			8.465	6.508	4.213
5,0 klst.	8.100	5.925	3.375	1.175	3.500		12.775	10.600	8.050
5,5 klst.	8.910	6.518	3.713	1.175	3.500		13.585	11.193	8.388
6,0 klst.	9.720	7.110	4.050	1.175	3.500		14.395	11.785	8.725
6,5 klst.	10.530	7.703	4.388	1.175	3.500		15.205	12.378	9.063
7,0 klst.	11.340	8.295	4.725	1.175	3.500	1.175	17.190	14.145	10.575
7,5 klst.	12.150	8.888	5.063	1.175	3.500	1.175	18.000	14.738	10.913
8,0 klst.	12.960	9.480	5.400	1.175	3.500	1.175	18.810	15.330	11.250
8,5 klst.	13.770	10.073	5.738	1.175	3.500	1.175	19.620	15.923	11.588
9,0 klst.	14.580	10.665	6.075	1.175	3.500	1.175	20.430	16.515	11.925
9,5 klst.	15.390	11.258	6.413	1.175	3.500	1.175	21.240	17.108	12.263

Gjaldskrá 5 ára barna frá 1. september 2006.

Vistunartími	Kennslugjald			Fæðisgjald			Samtals K+F		
	Flokkur I	Flokkur II	Flokkur III	Morgunhressing	Hádegisverður	Nónhressing	Flokkur I	Flokkur II	Flokkur III
	1.620	1.185	675						
4,0 klst.	1.620	1.185	675	1.175			2.795	2.360	1.850
4,5 klst.	2.430	1.778	1.013	1.175			3.605	2.953	2.188
5,0 klst.	3.240	2.370	1.350	1.175	3.500		7.915	7.045	6.025
5,5 klst.	4.050	2.963	1.688	1.175	3.500		8.725	7.638	6.363
6,0 klst.	4.860	3.555	2.025	1.175	3.500		9.535	8.230	6.700
6,5 klst.	5.670	4.148	2.363	1.175	3.500		10.345	8.823	7.038
7,0 klst.	6.480	4.740	2.700	1.175	3.500	1.175	12.330	10.590	8.550
7,5 klst.	7.290	5.333	3.038	1.175	3.500	1.175	13.140	11.183	8.888
8,0 klst.	8.100	5.925	3.375	1.175	3.500	1.175	13.950	11.775	9.225
8,5 klst.	8.910	6.518	3.713	1.175	3.500	1.175	14.760	12.368	9.563
9,0 klst.	9.720	7.110	4.050	1.175	3.500	1.175	15.570	12.960	9.900
9,5 klst.	10.530	7.703	4.388	1.175	3.500	1.175	16.380	13.553	10.238

Tímagjald

Flokkur I: 1.620 kr.

Giftir foreldrar, sambúðarfólk

Flokkur II: 1.185 kr.

Annað foreldri í námi

Flokkur III: 675 kr.

Einstæðir foreldrar, báðir í námi.

Ef báðir foreldrar eða annað eru öryrkjar.

Starfsmenn geta sótt um að greiða samkvæmt

þessum flokki.

Systkinaafsláttur reiknast eingöngu af tímagjaldi.

Yngsta barn fullt gjald.

Annað barn 100% afsláttur.

Þriðja barn 100% afsláttur.

Afsláttur reiknast alltaf á elsta barn.

Morgunverður: 1.175 kr.

Hádegisverður: 3.500 kr.

Nónhressing 1.175 kr.

25% lækkun á kennslugjaldi og einungis greitt fyrir eitt barn.